

Reactie Natuur & Milieu: Regeling ter bevordering van schone wegvoertuigen ter ondersteuning van emissiearme mobiliteit

Inleiding

Hiermee maakt Natuur & Milieu gebruik van de gelegenheid om te reageren op de concept wijziging van Regeling ter bevordering van schone wegvoertuigen ter ondersteuning van emissiearme mobiliteit.

Natuur & Milieu steunt de Regeling ter bevordering van schone wegvoertuigen ter ondersteuning van emissiearme mobiliteit (hierna: Regeling schone voertuigen). Natuur & Milieu acht het echter van groot belang dat het kabinet zo snel mogelijk de ambities van de Regeling schone voertuigen verder ophooft, zodat deze meer in lijn liggen met de doelen uit het Klimaatakkoord. Om het doelbereik op nationaal niveau veilig te stellen dient het minimumpercentage voor lichte voertuigen ten minste aangepast te worden naar 42% en dient een subdoelstelling voor zero emissie voertuigen voor zwaar transport toegevoegd te worden.

Nadere toelichting

De transitie naar emissievrije mobiliteit is nodig om de doelen uit het Klimaatakkoord te halen en onze omgeving leefbaarder te maken. Overheidsinstanties kunnen deze ontwikkeling via hun inkoopbeleid versnellen. Overheidsinstanties en andere aanbestedende diensten kunnen fungeren als vliegwiel: de vraagontwikkeling stimuleert productie en zorgt voor prijsdaling. Overheidsinstanties hebben bovendien een voorbeeldfunctie. Duurzame aanbestedingen door overheidsinstanties ondersteunen zodoende de transitie naar een duurzaam mobiliteit systeem.

Ambities in lijn met Klimaatakkoord

Natuur & Milieu pleit daarom voor een meer ambitieuze Regeling schone voertuigen. In het Klimaatakkoord zijn diverse afspraken gemaakt over het duurzaam aanbesteden van voertuigen door de Rijksoverheid en andere overheden, die verdergaan dan de minimale verplichtingen uit de Richtlijn.¹ Natuur & Milieu pleit er voor deze afspraken uit het Klimaatakkoord vast te leggen in de voorgestelde regeling en daarbij niet te wachten tot de 'tweede periode'. Het gaat daarbij om:

- Verduurzaming van het Rijkswagenpark: in 2028 is het wagenpark geheel emissieloos.
- Verduurzaming van het wagenpark van regionale overheden, waarbij in 2030 het eigen wagenpark volledig emissieloos is.²
- Afspraken over de ten uitvoerlegging van het Convenant Duurzame Voertuigen en Brandstoffen in de Reinigingsbranche.
- Afspraken over de ten uitvoerlegging van het Bestuursakkoord zero-emissie doelgroepen vervoer (BAZED).
- Afspraken over de ten uitvoerlegging van het Bestuursakkoord zero-emissie bus (BAZEB).
- Het stimuleren van de inzet van zero emissie mobiele werktuigen en ten uitvoerlegging van afspraken uit de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Mobiele werktuigen vallen buiten het toepassingsgebied van de Richtlijn maar kunnen als nationale kop aan de Regeling schone voertuigen worden toegevoegd.

Natuur & Milieu erkent voor sommige specifieke voertuigtypen het aanbod momenteel nog beperkt is. Echter een concrete vraagontwikkeling onder andere door duurzame inkoop is nodig om te zorgen dat voertuigproducenten komen tot een verbeterd aanbod. Een verhoogde ambitie in de Regeling schone voertuigen kan hierbij helpen omdat er zodoende een verzekerde en substantiële afzetmarkt voor producenten ontstaat.

---

¹ Zie Klimaatakkoord.

² Inkoop van eigen wagenpark: voor lichte voertuigen emissieloos in 2030, voor zware voertuigen (>3500 kg) zoveel mogelijk in 2030. Duurzame inkoop doelgroepenvervoer: zoveel mogelijk emissieloos in 2025, uiterlijk in 2030 volledig emissieloos. Inkoop van opdrachten: voorwaarde emissieloos vervoer uiterlijk in 2030.

Minimale eisen omhoog

Natuur & Milieu vraagt gebruikte definities aan te scherpen en de minimumstreefcijfers te verhogen. De Europese richtlijn 2019/1161 (hierna: Richtlijn) biedt lidstaten de mogelijkheid om de definities in de richtlijn verder aan te scherpen. Natuur & Milieu merkt op dat hier geen gebruik van is gemaakt. Wij verzoeken in ieder geval fossiele brandstoffen, zoals LNG, uit te sluiten van de definitie van 'schoon voertuig' (onderdeel b) en voor alternatieve brandstoffen van een niet-biologische oorsprong in lijn met de Renewable Energy Directive II³ alleen brandstoffen met ten minste 70% besparing CO₂ besparing in aanmerking te laten komen.

De Richtlijn biedt lidstaten ook de mogelijkheid om hogere minimumstreefcijfers in te stellen. Er is in het huidige voorstel geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de minimumstreefcijfers te verhogen. Met het oog op de doelstelling en afspraken uit het Klimaatakkoord en om het doelbereik op nationaal niveau veilig te stellen dient voor de eerste periode het minimumpercentage voor lichte voertuigen ten minste aangepast te worden naar 42% maar bij voorkeur naar 50%. Natuur & Milieu is bovendien verbaasd dat er geen concrete (sub)doelstelling voor zero emissie voertuigen voor de eerste periode is opgenomen. Uit recent onderzoek blijkt namelijk dat plug-in hybride voertuigen in praktijk minder 'schone voertuigen' zijn dan op papier.⁴ Over het algemeen geldt bovendien dat voor een elektrische auto de totale kosten van het gebruik (total cost of ownership (TCO)) gelijk of lager zijn dan een vergelijkbaar fossiel aangedreven voertuig. Op basis van de impact-assessment van RVO is bovendien de schatting slechts 35% van alle door overheidsinstanties aangekochte lichte voertuigen Europees hoeft te worden aanbesteed. De lastenverzwaring door voorgestelde hogere minimumstreefcijfers is daarom beperkt.

Ook voor het zwaar transport acht Natuur & Milieu ambitieuzere minimumstreefcijfers haalbaar en noodzakelijk ter stimulering van de marktvrage. Met het oog op de doelstelling en afspraken uit het Klimaatakkoord en om het doelbereik op nationaal niveau veilig te stellen pleiten wij voor ten minste 20% in de eerste periode en 30% in de tweede periode. Met het oog op de invoering van zero emissie zones voor stadslogistiek zou bovendien voor het zwaar transport een minimumstreefcijfer voor zero emissie voertuigen moeten worden toegevoegd, respectievelijk ten minste 10% in de eerste periode en ten minste 15% in de tweede periode.

Monitoring uitvoering

Natuur & Milieu heeft tussen 2015 en 2018 meerdere vergelijkende onderzoeken uitgevoerd naar duurzaam inkoopbeleid door overheden.⁵ Daaruit kwam steeds hetzelfde beeld: op papier hadden veel gemeenten mooie ambities voor luchtkwaliteit en klimaat, maar in de inkooppraktijk was daar weinig van terug te zien. De overgrote meerderheid van de onderzochte gemeenten stelde onvoldoende eisen in de uitgevoerde aanbestedingen, waarmee de gemeente niet effectief stuurde op inkoop van schone voertuigen. Omwille van coherentie⁶ en effectiviteit van beleid alsmede het draagvlak⁷ zouden wij voorstander zijn van een individuele verplichting die bij niet-naleving gepaard zou gaan met sancties. In dit licht wijzen wij ook op het ontbreken van een verplichting voor aanbestedende partijen om daadwerkelijke uitvoering van eisen in aanbestede diensten en opdrachten te controleren, bijvoorbeeld middels een steekproef.

Natuur & Milieu acht daarom transparantie en monitoring van de uitvoering van deze Regeling schone voertuigen en handhaving op grond van de gewijzigde Wet Milieubeheer van groot belang. Artikel 5 van deze regeling voorziet in de monitoring. Het is echter onduidelijk in hoeverre de gevraagde gegevens per aanbestedende dienst en speciale-sector bedrijf geaggregeerd openbaar worden gepubliceerd voor derden.

³ Richtlijn 2018/2001

⁴ Zie oa <https://theicct.org/sites/default/files/publications/PHEV-white%20paper-sept2020-0.pdf> en <https://www.transportenvironment.org/publications/plug-hybrids-europe-heading-new-dieselgate>

⁵ Zie voor deze onderzoeken onze website natuurenmilieu.nl

⁶ De concept regeling 'Normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit' bevat wel sanctie-mogelijkheden.

⁷ Niet-nalevering van de regeling door partijen zal effect hebben op het draagvlak bij partijen die de Regeling wel naleven.